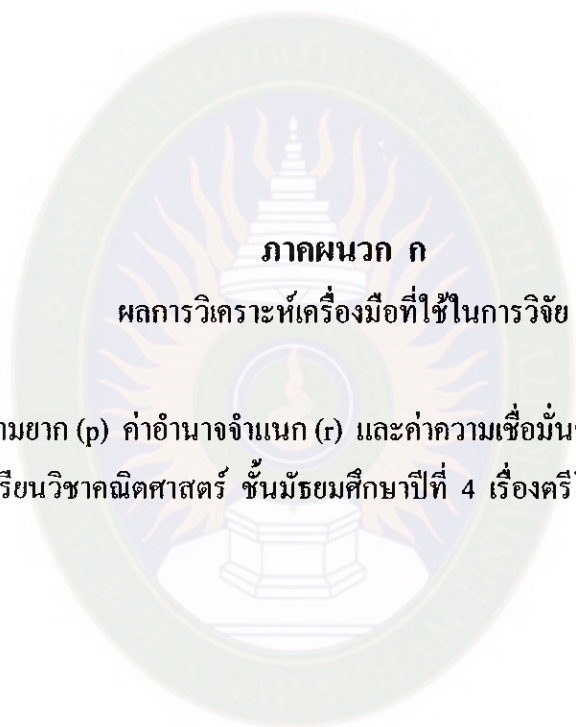

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

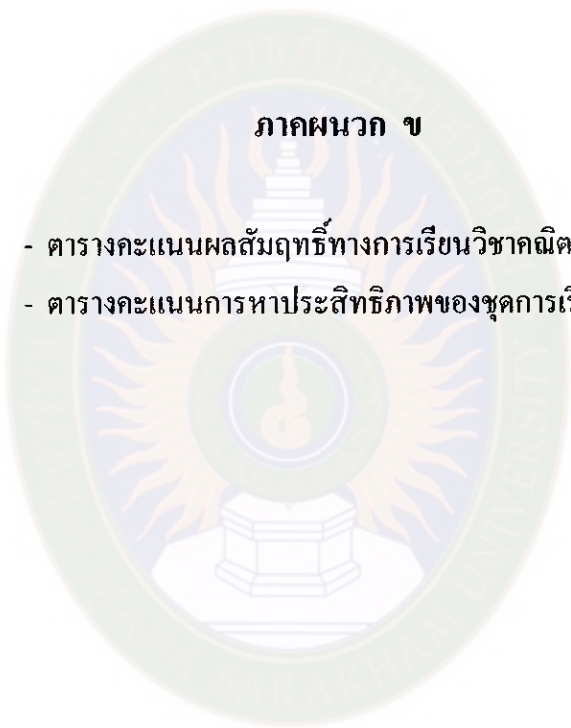
ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องตรีโกณมิติและการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์ข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ ค41102 เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ และการนำไปใช้ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 100 คน

ข้อที่	เฉลย	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (r)	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก	การประเมิน	
						ความยากง่าย	อำนาจจำแนก
1	ก	0.68	.48	25	12	ใช้ได้	ใช้ได้
2	ก	0.70	.44	25	13	ใช้ได้	ใช้ได้
3	ง	0.52	.44	20	8	ใช้ได้	ใช้ได้
4	ข	0.59	.67	25	7	ใช้ได้	ใช้ได้
5	ก	0.72	.48	26	13	ใช้ได้	ใช้ได้
6	ก	0.78	.44	27	15	ใช้ได้	ใช้ได้
7	ข	0.52	.47	23	5	ใช้ได้	ใช้ได้
8	ง	0.67	.52	25	11	ใช้ได้	ใช้ได้
9	ก	0.50	.78	24	3	ใช้ได้	ใช้ได้
10	ค	0.70	.59	27	11	ใช้ได้	ใช้ได้
11	ข	0.67	.44	24	12	ใช้ได้	ใช้ได้
12	ก	0.59	.44	22	10	ใช้ได้	ใช้ได้
13	ง	0.61	.63	25	8	ใช้ได้	ใช้ได้
14	ก	0.48	.52	20	6	ใช้ได้	ใช้ได้
15	ก	0.56	.44	21	9	ใช้ได้	ใช้ได้
16	ข	0.37	.30	14	6	ใช้ได้	ใช้ได้
17	ข	0.33	.52	16	2	ใช้ได้	ใช้ได้
18	ง	0.41	.37	16	6	ใช้ได้	ใช้ได้
19	ข	0.57	.56	23	8	ใช้ได้	ใช้ได้
20	ค	0.70	.52	26	12	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

The logo of Rajabhat Mahasarakham University is a circular emblem. It features a central golden stupa with a flame-like sunburst radiating from its top. Below the stupa is a tiered pedestal. The entire emblem is set against a light blue background with a subtle pattern. The text 'RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY' is written in a circular path around the emblem.

ภาคผนวก ข

- ตารางคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
- ตารางคะแนนการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

นักเรียน คนที่	กลุ่มทดลอง			นักเรียน คนที่	กลุ่มทดลอง		
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่าง		ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่าง
1	6	19	13	23	5	16	11
2	5	17	12	24	7	16	9
3	4	15	11	25	7	15	8
4	6	13	7	26	2	17	15
5	8	19	5	27	5	16	11
6	6	19	13	28	4	16	12
7	8	12	11	29	8	17	9
8	7	16	5	30	7	18	11
9	4	16	12	31	7	16	9
10	7	15	8	32	10	17	7
11	8	19	11	33	7	16	9
12	8	19	11	34	9	16	7
13	9	19	10	35	5	18	13
14	3	18	15	36	9	15	6
15	2	16	14	37	5	15	10
16	10	18	8	38	4	16	12
17	5	16	11	39	8	15	17
18	7	16	9	40	6	17	11
19	6	17	11	41	4	18	14
20	8	15	7	42	4	18	14
21	7	18	11	43	9	16	7
22	8	17	9				

ตารางที่ 11 แสดงการใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน(TAI) แบบหนึ่งต่อหนึ่ง เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ และการนำไปใช้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คนที่	ใบกิจกรรมและ แบบฝึกทักษะ	ทดสอบย่อย	Pretest เต็ม	Posttest เต็ม
	เต็ม 90	เต็ม 40	20	20
1	82	37	8	16
2	84	36	6	15
3	87	39	5	17
รวม	253	112	19	48
\bar{X}	84.33	37.33	6.33	16

ดังนั้นประสิทธิภาพแบบ หนึ่งต่อหนึ่ง คือ $E_1/E_2 = 93.59/80$

ตารางที่ 12 แสดงการหาประสิทธิภาพของกลุ่มเล็กวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน
ตรีโกณมิติ และการนำไปใช้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คนที่	ใบกิจกรรมและ แบบฝึกทักษะ เต็ม 90	ทดสอบย่อย เต็ม 40	Pretest เต็ม 20	Posttest เต็ม 20
1	85	35	7	17
2	86	36	9	16
3	87	34	10	17
4	84	37	9	17
5	87	36	7	18
6	85	35	8	18
7	88	36	9	18
8	80	38	10	14
9	82	33	7	15
10	84	32	11	16
รวม	848	352	78	166
\bar{X}	84.80	35.2	7.8	16.6

ดังนั้นประสิทธิภาพแบบ กลุ่มเล็ก คือ $E_1/E_2 = 92.31/83$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 13 แสดงการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนามวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน
ตรีโกณมิติ และการนำไปใช้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คนที่	ใบกิจกรรมและ แบบฝึกทักษะ เต็ม (90)	ทดสอบย่อย เต็ม (40)	Pretest เต็ม(20)	Posttest เต็ม(20)
1	79	36	8	15
2	80	38	9	16
3	88	38	10	17
4	82	33	8	18
5	84	34	9	17
6	85	35	10	16
7	85	38	11	17
8	87	37	8	19
9	84	38	7	16
10	87	39	7	17
11	83	36	8	15
12	86	35	8	16
13	86	34	7	18
14	84	35	9	15
15	80	37	6	14
16	89	34	6	18
17	90	37	7	19
18	85	34	8	16
19	86	36	8	16
20	87	34	7	17
21	88	36	7	18
22	86	34	8	17
23	80	32	6	15

คนที่	ใบกิจกรรมและ แบบฝึกทักษะ เต็ม (90)	ทดสอบย่อย เต็ม (40)	Pretest เต็ม(20)	Posttest เต็ม(20)
24	84	34	5	16
25	80	30	7	16
26	89	34	7	18
27	86	34	6	18
28	86	37	5	17
29	85	36	6	16
30	85	34	5	16
รวม	2546	1055	223	499
\bar{X}	85.03	35.17	7.43	16.63

ดังนั้นประสิทธิภาพแบบ กลุ่มภาคสนาม คือ $E_1/E_2 = 92.33/83.17$

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ” เพื่อให้การศึกษาวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑ และ ๔/๒ โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

—

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์สุชาติ วิริยะ

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ” มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

๙ —

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์กรรณิการ์ วงศ์งาม

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ" มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๔

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ประวิทย์ แสนมีมา

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ” มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ศักดิ์ สวัสดิ์สละ

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวชานดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ” มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์พิฑูล ศรีพลลา

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ” มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

✶ —

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์สุรรัตน์ การดี

สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน.....ชุด

ด้วย นางสาวดา สุขบรรเทิง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) กับการสอนแบบปกติ" มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษา และสถิติการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดีขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A —

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 60 นาที

จำนวน 20 ข้อ

20 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียน (X) ในข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

ก. $\sin A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$

ข. $\sin A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}$

ค. $\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}$

ง. $\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}$

2. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

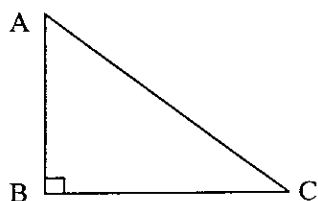
ก. $\sin A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$

ข. $\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$

ค. $\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}$

ง. $\tan A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}$

3. รูปสามเหลี่ยม ABC มีมุม B เป็นมุมฉาก $\cos A$ เท่ากับข้อใด

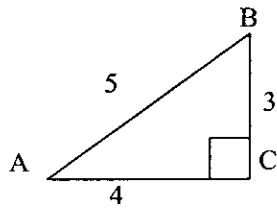
ก. $\frac{BC}{AC}$

ข. $\frac{AB}{BC}$

ค. $\frac{AC}{AB}$

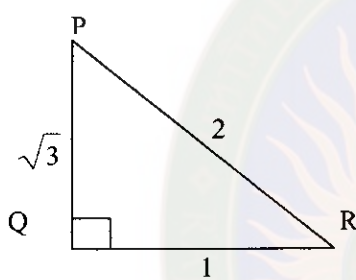
ง. $\frac{AB}{AC}$

4. รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC มีมุม C เป็นมุมฉากดังรูป $\cos B$ มีค่าเท่าใด

- ก. $\frac{3}{4}$
 ข. $\frac{3}{5}$
 ค. $\frac{4}{5}$
 ง. $\frac{5}{3}$

5. รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก PQR มีมุม Q เป็นมุมฉาก (ดังรูป) $\tan R$ มีค่าเท่าไร

- ก. $\sqrt{3}$
 ข. $\frac{1}{\sqrt{3}}$
 ค. $\frac{\sqrt{3}}{2}$
 ง. $\frac{1}{2}$

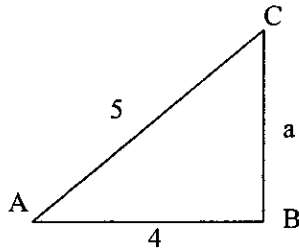
6. $\tan 45^\circ$ มีค่าเท่ากับเท่าใด

- ก. 1
 ข. $\frac{1}{\sqrt{3}}$
 ค. 0
 ง. $\frac{1}{2}$

7. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง

- ก. $\text{Cosec } A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$
 ข. $\text{Cosec } A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}$
 ค. $\text{Sec } A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม } A}$
 ง. $\text{Sec } A = \frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม } A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}$

8. กำหนดให้ $\cos A = \frac{4}{5}$ จงหา $\tan A - \sin A$

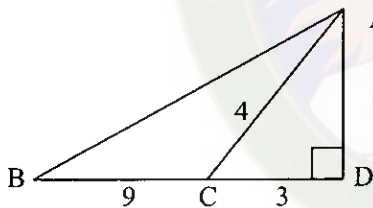

- ก. $\frac{3}{4}$
 ข. $\frac{4}{5}$
 ค. $\frac{15}{20}$
 ง. $\frac{3}{20}$

9. ถ้าต้องการสร้างสนามรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแห่งหนึ่งให้มีเส้นทแยงมุมยาว 20 เมตร ความยาวของด้านกว้างและด้านยาวในข้อใดที่เป็นไปได้

- ก. 12, 16 เมตร
 ข. 10, 10 เมตร
 ค. 5, 15 เมตร
 ง. 6, 18 เมตร

10. จากรูป AB^2 มีค่าเท่าไร

- ก. 111
 ข. 131
 ค. 151
 ง. 171

11. ค่า ของ $\cos 30^\circ$ มีค่าเท่ากับข้อใด

- ก. $\frac{1}{2}$
 ข. $\frac{\sqrt{3}}{2}$
 ค. $\frac{\sqrt{2}}{2}$
 ง. $\frac{1}{\sqrt{3}}$

12. กำหนดให้สามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มีมุม C เป็นมุมฉาก
ถ้า $13\sin A = 5$ แล้ว $\operatorname{Cosec} A - \sec A$ เท่ากับเท่าไร

- ก. $\frac{1}{5}$
ข. $\frac{2}{5}$
ค. $\frac{5}{12}$
ง. $\frac{12}{5}$

13. กำหนดให้สามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มีมุม C เป็นมุมฉาก

ถ้า $\sin A = \frac{5}{13}$ ข้อใดเป็นจริง

- ก. $\cos A = \frac{12}{13}$, $\cos B = \frac{12}{13}$
ข. $\sin B = \frac{12}{13}$, $\cos B = \frac{12}{13}$
ค. $\tan A = \frac{12}{5}$, $\tan B = \frac{5}{12}$
ง. $\cos A = \frac{12}{13}$, $\sin B = \frac{12}{13}$

14. ค่าของ $\sin 30^\circ \cos 30^\circ \tan 30^\circ \cot 45^\circ$ เท่ากับเท่าไร

- ก. $\frac{1}{4}$
ข. $\frac{1}{2}$
ค. $\frac{3}{4}$
ง. $\frac{\sqrt{3}}{2}$

15. สามเหลี่ยมมุมฉาก ABC ถ้า มุม A รวมกับมุม B = 90° และ $\cos B = \frac{\sqrt{3}}{2}$

ค่าของ $\sin A \cos B - \cos A \sin B$ เท่ากับเท่าไร

ก. $\frac{1}{2}$

ข. $\frac{\sqrt{3}}{2}$

ค. $-\frac{1}{2}$

ง. $-\frac{\sqrt{3}}{2}$

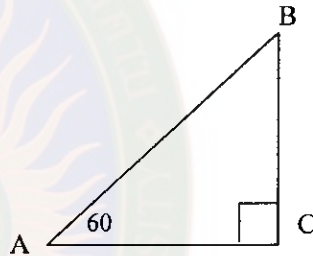
16. จากรูป ถ้า $BC = 5\sqrt{3}$ เซนติเมตร แล้ว $\operatorname{cosec} A$ เท่ากับเท่าไร

ก. $\frac{3}{\sqrt{3}}$ เซนติเมตร

ข. $\frac{2\sqrt{3}}{3}$ เซนติเมตร

ค. $\frac{7\sqrt{3}}{3}$ เซนติเมตร

ง. $\frac{7\sqrt{3}}{6}$ เซนติเมตร

ใช้ตารางหาค่าข้อสอบตอบคำถามข้อ 17-18

17. ค่าของ $\sin 84^\circ - \cos 84^\circ$ มีค่าเท่าไร

ก. 1

ข. .890

ค. .105

ง. หาค่าไม่ได้

18. ถ้ากำหนดให้ $\cos A = 0.125$ มุม A ประมาณกี่องศา

ก. 7 องศา

ข. 8 องศา

ค. 82 องศา

ง. 83 องศา

19. ทางขึ้นที่จตุรตถ์เชิง 30 องศา และยาว 10 เมตร ที่จตุรตถ์สูงจากพื้นที่เมตร
- ก. 4 เมตร
 - ข. 5 เมตร
 - ค. 6 เมตร
 - ง. 10 เมตร
20. นาธานขึ้นอยู่ริมแม่น้ำซึ่งกว้าง 70 เมตร มองไปยังยอดคีกริมแม่น้ำ ซึ่งอยู่ตรงข้ามคนละฟากของแม่น้ำ เป็นมุมเฉย 60 องศา ดังรูป ถ้านาธานสูง 185 เซนติเมตรตึกสูงประมาณเท่าไร
- ก. 115 เมตร
 - ข. 120 เมตร
 - ค. 121 เมตร
 - ง. 123 เมตร

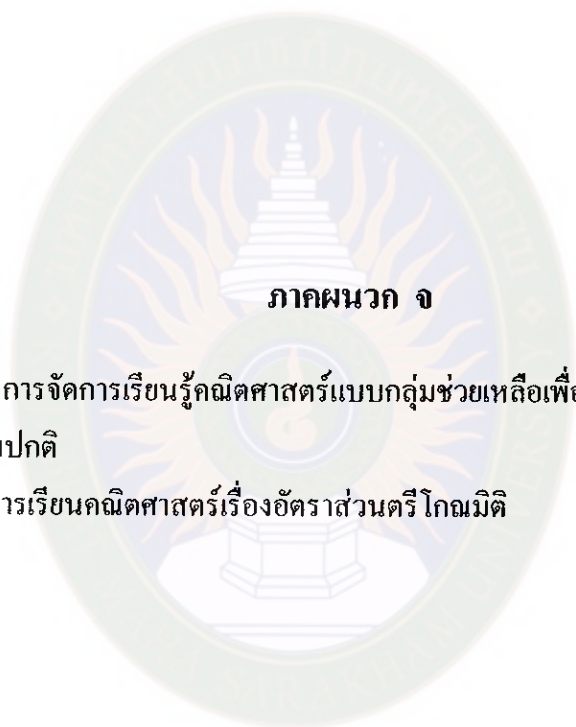

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางตรีโกณมิติ

(ค่าโดยประมาณของไซน์โคไซน์ และแทนเจนต์ (ถึงทศนิยมตำแหน่งที่ 3))

A	sin A	cos A	tan A	A	sin A	cos A	tan A	A	sin A	cos A	tan A
1°	.017	.999	.017	31°	.515	.857	.601	61°	.875	.485	1.804
2°	.035	.999	.035	32°	.530	.848	.625	62°	.883	.469	1.881
3°	.052	.999	.052	33°	.545	.839	.649	63°	.891	.454	1.963
4°	.070	.998	.070	34°	.559	.829	.675	64°	.899	.438	2.050
5°	.087	.996	.087	35°	.574	.819	.700	65°	.906	.423	2.145
6°	.105	.995	.105	36°	.588	.809	.727	66°	.914	.407	2.246
7°	.122	.993	.123	37°	.602	.799	.754	67°	.921	.391	2.356
8°	.139	.990	.141	38°	.616	.788	.781	68°	.927	.375	2.475
9°	.156	.988	.158	39°	.629	.777	.810	69°	.934	.358	2.605
10°	.174	.985	.176	40°	.643	.766	.839	70°	.940	.342	2.748
11°	.191	.982	.194	41°	.656	.755	.869	71°	.946	.326	2.904
12°	.208	.978	.213	42°	.669	.743	.900	72°	.951	.309	3.078
13°	.225	.974	.231	43°	.682	.731	.933	73°	.956	.292	3.271
14°	.242	.970	.249	44°	.695	.719	.966	74°	.961	.276	3.487
15°	.259	.966	.268	45°	.707	.707	1.000	75°	.966	.259	3.732
16°	.276	.961	.287	46°	.719	.695	1.036	76°	.970	.242	4.011
17°	.292	.956	.306	47°	.731	.682	1.072	77°	.974	.225	4.331
18°	.309	.951	.325	48°	.743	.669	1.111	78°	.978	.208	4.705
19°	.326	.946	.344	49°	.755	.656	1.150	79°	.982	.191	5.145
20°	.342	.940	.364	50°	.766	.643	1.192	80°	.985	.174	5.671
21°	.358	.934	.384	51°	.777	.629	1.235	81°	.988	.156	6.314
22°	.375	.927	.404	52°	.788	.616	1.280	82°	.990	.139	7.115
23°	.391	.921	.424	53°	.799	.602	1.327	83°	.993	.122	8.144
24°	.407	.914	.445	54°	.809	.588	1.376	84°	.995	.105	9.514
25°	.423	.906	.466	55°	.819	.574	1.428	85°	.996	.087	11.430
26°	.438	.899	.488	56°	.829	.559	1.483	86°	.998	.070	14.301
27°	.454	.891	.510	57°	.839	.545	1.540	87°	.999	.052	19.081
28°	.469	.883	.532	58°	.848	.530	1.600	88°	.999	.035	28.636
29°	.485	.875	.554	59°	.857	.515	1.664	89°	.999	.018	57.290
30°	.500	.866	.577	60°	.866	.500	1.732				

ภาคผนวก จ

- แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อนและการสอนแบบปกติ
- ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนตรีโกณมิติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาคณิตศาสตร์

เรื่อง

อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้

โดย นางสุชาดา สุขบรรเทิง
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

กำหนดการจัดการเรียนรู้

รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2/2547

ชั่วโมง ที่	หน่วยย่อย	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สื่อการเรียนรู้	
			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
1	1. อัตราส่วน ตรีโกณมิติ $\sin A, \cos A, \tan A$	1. บอกบทนิยามของไซน์ โคไซน์ และ แทนเจนต์ของมุมแหลมของรูป สามเหลี่ยมมุมฉากได้ 2. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตาม เงื่อนไขที่กำหนดให้ได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 1
2	2. อัตราส่วน ตรีโกณมิติ $\sin A, \cos A, \tan A$	3. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือเมื่อ กำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่า หนึ่งให้ได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 2
3	3. อัตราส่วน ตรีโกณมิติของ มุม $30^\circ, 45^\circ, 60^\circ$	4. บอกอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของมุม $30^\circ, 45^\circ, 60^\circ$	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 3
4	4. การอัตราส่วน ตรีโกณมิติของ มุมจากตาราง	5. อ่านค่าของอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม ต่าง ๆ จากตารางได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 4
5	5. เรื่อง อัตราส่วน ตรีโกณมิติ $\operatorname{cosec} A, \sec A,$ $\cot A$	6. บอกบทนิยามของโคเซแคนต์ เซแคนต์ และโคแทนเจนต์ ของมุมแหลมของรูป สามเหลี่ยมมุมฉากได้ 7. หาอัตราส่วน ตรีโกณมิติของ โคเซแคนต์ เซแคนต์ และโคแทนเจนต์ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 5

ชั่วโมง ที่	หน่วยย่อย	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สื่อการเรียนรู้	
			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
		8. หาอัตราส่วนที่เหลือเมื่อกำหนด อัตราส่วนตรีโกณมิติ ของ โคแซแคนต์ เซแคนต์ และ โคแทนเจนต์ค่าใดค่าหนึ่ง ให้ได้		
6	6. การนำ อัตราส่วน ตรีโกณมิติไปใช้	9. นักเรียนสามารถนำอัตราส่วนตรีโกณมิติ ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 6
7.	7. การนำอัตรา ส่วนตรีโกณมิติ ไปใช้ (ต่อ)	10. นักเรียนสามารถนำอัตราส่วน ตรีโกณมิติไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	ใบกิจกรรม ใบความรู้ หนังสือเรียน	ชุดการเรียน หน่วยที่ 7

หมายเหตุ ก่อนดำเนินการสอนผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียน วิธีการเรียน
ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง
และหลังจากดำเนินการทดลอง ทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถ

1. บอกบทนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้
2. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้
3. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือ เมื่อกำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่าหนึ่งให้ได้
4. บอกอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม 30° , 45° และ 60° และนำไปใช้ได้
5. สามารถอ่านค่าของอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมต่างๆ จากตารางได้
6. บอกบทนิยามของโคเซแคนต์ เซแคนต์ และ โคแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้
7. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้
8. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือ เมื่อกำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่าหนึ่งให้ได้
9. นำอัตราส่วนตรีโกณมิติไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน

รหัสวิชา ค 41102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A, \cos A, \tan A$

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ไซน์ของมุม A หรือ $\sin A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม} A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$

โคไซน์ของมุม A หรือ $\cos A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม} A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$

แทนเจนต์ของมุม A หรือ $\tan A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม} A}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม} A}$

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านความรู้ นักเรียนสามารถ

1. บอกบทนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้

2. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้

3. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือเมื่อกำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่าหนึ่งให้ได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ มีความสามารถ

1. สื่อสารและนำเสนอ

2. การทำกิจกรรมกลุ่ม

ด้านคุณลักษณะ

1. ความรับผิดชอบ

2. ความร่วมมือ

3. มีระเบียบวินัยในการเรียน

4. ความสนใจ

5. การทำงานร่วมกัน

สาระการเรียนรู้

อัตราส่วนตรีโกณมิติ บทนิยาม sine ,cosine และ tangent

อัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มควบคุม

ชั่วโมงที่ 1

1. ทักทาย และสนทนากับนักเรียน
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้นักเรียนทราบ
3. ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน เรื่อง รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่คล้ายกัน โดยให้นักเรียน ศึกษาจากใบความรู้ที่ 2.1 ภายในเวลาที่กำหนด
4. ให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมจากใบกิจกรรมที่ 2.1 หลังจากนั้นให้นักเรียนสรุปและอภิปรายร่วมกัน
5. ให้นักเรียน ศึกษาบทนิยามของ \sin , \cos , \tan จากใบความรู้ที่ 2.2 หลังจากนั้นให้ทำกิจกรรมที่ 2.2 เป็นรายบุคคลให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ชั่วโมงที่ 2

6. ให้นักเรียนจับคู่กันแลกเปลี่ยนกันตรวจใบกิจกรรมที่ 2.2 หลังจากนั้นครูตรวจสอบผลงานของนักเรียนและช่วยกันสรุป
7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นทำกิจกรรมที่ 2.3 เสร็จแล้วจับคู่แลกเปลี่ยนกันตรวจครูตรวจสอบผลงานของนักเรียน
8. นักเรียนร่วมกันสรุปบทนิยาม ของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก, การหาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ การหาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือ เมื่อกำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่าหนึ่งให้

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 2.1 - 2.3
2. ใบกิจกรรมที่ 2.1 - 2.3

การวัดผลและการประเมินผล

1. สังเกตจากความรับผิดชอบ ความร่วมมือ มีระเบียบวินัยในการเรียน ความสนใจในการทำงานร่วมกัน
2. จากการทำใบกิจกรรม

กลุ่มทดลอง

ชั่วโมงที่ 1

ข้อ 1-2 เหมือนกลุ่มควบคุม

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่จัดกลุ่มไว้มารับชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จับคู่ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา และวิธีการดำเนินกิจกรรมซึ่งแจกจ่ายละเอียดไว้ในชุดการเรียนคณิตศาสตร์แล้ว และนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนดไว้

4. ให้จับคู่ที่ศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้วทำแบบฝึกทักษะ และในขณะที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ ครูจะต้องเดินดูนักเรียน แต่ละกลุ่มแต่ละคู่ว่าปฏิบัติงานกันอย่างไร ตอบข้อซักถามของนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีปัญหา ให้แต่ละคู่แลกเปลี่ยนกันตรวจ (ถ้าคะแนนไม่ถึงร้อยละ 75 นักเรียนจะต้องนำชุดการเรียนไปศึกษา โดยให้นักเรียนจับคู่ศึกษาอีกครั้งและทำแบบฝึกทักษะใหม่จนกว่าจะถึงร้อยละ 75)

5. ครูแจกใบกิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน (โดยครูอาจสุ่มเอาเป็นบางกลุ่ม) แต่ละกลุ่มส่งผลงาน 1 ชิ้น เพื่อประเมินผลงานของกลุ่ม

6. หลังจากทำกิจกรรมในชุดการเรียนเสร็จแล้วครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมร่วมกันและสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนชุดการเรียนนี้

7. ครูแจกแบบทดสอบย่อยเรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ ให้นักเรียนทุกคน โดยทำเป็นรายบุคคล

8. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบย่อย โดยให้คะแนนข้อสอบปรนัย ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบถูก และให้คะแนนเป็นศูนย์ (0) ถ้าตอบผิด และครูตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย ตามเกณฑ์การให้คะแนนนักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

ชั่วโมงที่ 2

9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของมุม $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ต่อ) ให้นักเรียนจับคู่ในกลุ่มศึกษารายละเอียดของเนื้อหา และวิธีการดำเนินกิจกรรมซึ่งแจกจ่ายละเอียดไว้ในชุดการเรียนคณิตศาสตร์แล้ว และนักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมให้ทันเวลาที่กำหนดไว้

10. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ และในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมครูจะต้องเดินดูนักเรียนแต่ละกลุ่มว่าปฏิบัติงานกันอย่างไร ตอบข้อซักถามของนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีปัญหา (ถ้านักเรียนได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 75 จะต้องนำชุดการเรียนไปศึกษาโดยให้นักเรียนจับคู่ศึกษาอีกครั้งและทำแบบฝึกทักษะจนกว่าจะได้คะแนนร้อยละ 75)

11. ครูแจกใบกิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน (โดยครูอาจสุ่มเอาเป็นบางกลุ่ม) แต่ละกลุ่มส่งผลงาน 1 ชิ้นเพื่อประเมินผลงานของกลุ่ม

12. หลังจากทำกิจกรรมในชุดการเรียนเสร็จแล้วครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมร่วมกันและสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่องนี้

13. ครูแจกแบบทดสอบย่อยเรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ต่อ) ให้นักเรียนทุกคนทำเป็นรายบุคคล ภายในเวลาที่กำหนด

14. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบย่อย โดยให้คะแนนข้อสอบปรนัยข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบถูก และให้คะแนนเป็นศูนย์ (0) ถ้าตอบผิด และครูตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัยตามเกณฑ์การให้คะแนน

สื่อการเรียนรู้

- ชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$
- ชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ต่อ)

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล	การประเมินผล
1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม 2. การตรวจแบบฝึกทักษะ 3. การตรวจแบบทดสอบย่อย	1. สังเกตการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 2. คะแนนจากการตรวจใบกิจกรรม 3. คะแนนจากการตรวจแบบฝึกทักษะ นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ 75 %

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสุชาดา สุขบรรเทิง)

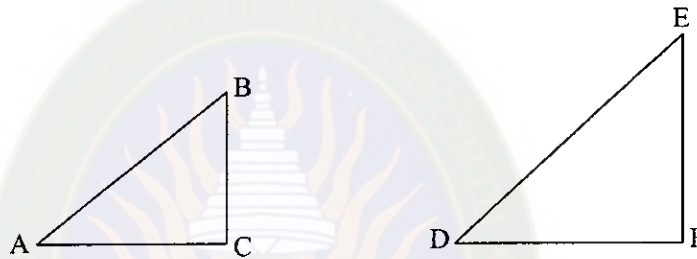
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบความรู้ที่ 2.1 ทบทวนรูปสามเหลี่ยมคล้าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ ภายในเวลา 10 นาที ถ้ามีข้อสงสัยถามครู

รูปสามเหลี่ยมคล้าย

บทนิยาม รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่มีขนาดของมุมเท่ากันสามคู่ เรียกว่า รูปสามเหลี่ยมที่คล้ายกัน

รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC และรูปสามเหลี่ยม DEF

$$\text{มี } \hat{A} = \hat{D} , \hat{B} = \hat{E} \text{ และ } \hat{C} = \hat{F}$$

เราจะกล่าวว่ารูปสามเหลี่ยม ABC คล้ายกับรูปสามเหลี่ยม DEF เขียนแทนด้วย

สัญลักษณ์ $\triangle ABC \sim \triangle DEF$

รูปสามเหลี่ยมสองรูปคล้ายกัน ถ้า

1. มุมคู่ที่สมนัยกันมีขนาดเท่ากัน

2. ด้านที่สมนัยกันเป็นสัดส่วนกัน

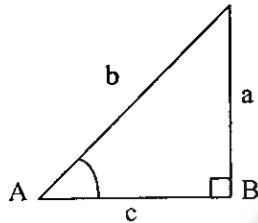
จากรูป $\triangle ABC \sim \triangle DEF$ จะได้ $\frac{AB}{DE} = \frac{BC}{EF} = \frac{CA}{FD}$

ใบความรู้ที่ 2.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที

กำหนดให้ $\triangle ABC$ เป็นสามเหลี่ยมมุมฉาก

จากรูปสามเหลี่ยม ABC มี \hat{A} เป็นมุมฉาก

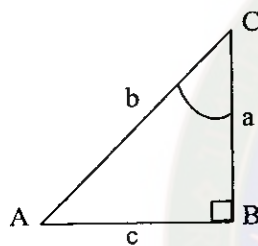

ถ้ากำหนดให้มุม A เป็นมุมหลัก

เรียก \overline{BC} เป็นด้านตรงข้ามมุม A ยาว a หน่วย

\overline{AC} เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก ยาว b หน่วย

\overline{AB} เป็นด้านประชิดมุม A ยาว c หน่วย

ถ้ากำหนดให้ มุม C เป็นมุมหลัก

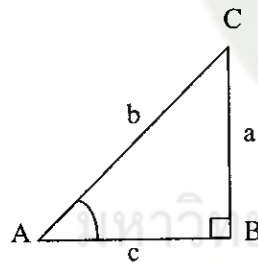
\overline{BC} เป็นด้านประชิดมุม C ยาว a หน่วย

\overline{AC} เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก ยาว b หน่วย

\overline{AB} เป็นด้านตรงข้ามมุม C ยาว c หน่วย

จากรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC มี \hat{A} เป็นมุมฉาก

ถ้าให้มุม A เป็นมุมหลัก

เรียก $\frac{BC}{AC}$ หรือ $\frac{a}{b}$ ว่า ไซน์ (sine) ของมุม A

เรียก $\frac{AB}{AC}$ หรือ $\frac{c}{b}$ ว่า โคไซน์ (cosine) ของมุม A

เรียก $\frac{BC}{AB}$ หรือ $\frac{a}{c}$ ว่า แทนเจนต์ (tangent) ของมุม A

โดยทั่วไปเรานิยมเขียน $\sin A$ แทน ไซน์ของมุม A

$\cos A$ แทน โคไซน์ของมุม A

$\tan A$ แทน แทนเจนต์ของมุม A

$\sin A$ หรือ $\frac{a}{b}$

$\cos A$ หรือ $\frac{c}{b}$

$\tan A$ หรือ $\frac{a}{c}$

สรุป ในรูปสามเหลี่ยมมุมฉากยี่มุมแหลมมุมหนึ่งเป็นมุมหลัก อัตราส่วนของความยาวของด้าน สองด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก เรียกว่า อัตราส่วนตรีโกณมิติ มีดังนี้

$$\text{ไซน์ของมุม A หรือ } \sin A \text{ คือ } \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

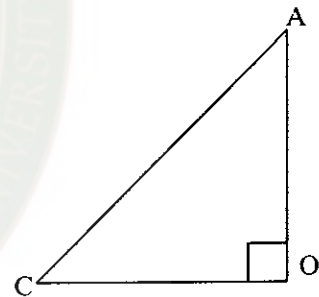
$$\text{โคไซน์ของมุม A หรือ } \cos A \text{ คือ } \frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม A}}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\text{แทนเจนต์ของมุม A หรือ } \tan A \text{ คือ } \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม A}}$$

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดให้รูปสามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มี $\hat{A}OC$ เป็นมุมฉาก จงหาค่าของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม A และมุม C

$$\sin A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\sin A = \frac{CO}{AC}$$

$$\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\cos A = \frac{AO}{AC}$$

$$\tan A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม A}}$$

$$\tan A = \frac{CO}{AO}$$

$$\sin C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม } C}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\sin C = \frac{AO}{AC}$$

$$\cos C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิดมุม } C}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\cos C = \frac{CO}{AC}$$

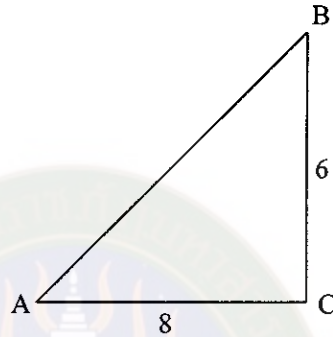
$$\tan C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม } C}{\text{ความยาวของ ด้านประชิดมุม } C}$$

$$\tan A = \frac{AO}{AO}$$

ใบความรู้ที่ 2.3

เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ SinA, CosA, tanA

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที ถ้ามีข้อสงสัยถามครู
ให้นักเรียนหาความยาวของ AB

ใช้ทฤษฎีบทพีทาโกรัสในการหาความยาวของด้านที่เหลือ

$$AB^2 = AC^2 + BC^2$$

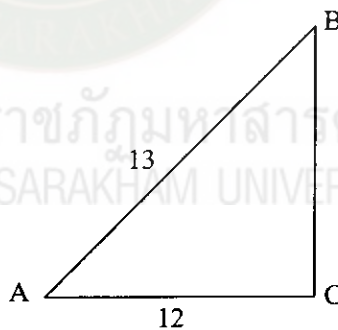
$$AB^2 = 8^2 + 6^2$$

$$AB^2 = 100$$

$$AB = \sqrt{100} = 10$$

ตอบ AB ยาว 10 หน่วย

ให้นักเรียนหาความยาวของ BC

ใช้ทฤษฎีบทพีทาโกรัสในการหาความยาวของด้านที่เหลือ

$$AB^2 = AC^2 + BC^2$$

$$13^2 = 12^2 + BC^2$$

$$BC^2 = 13^2 - 12^2$$

$$BC^2 = 169 - 144$$

$$BC^2 = \sqrt{25} = 5$$

ตอบ BC ยาว 5 หน่วย

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดให้รูปสามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากจากรูป จงหาค่า

$\sin A$, $\cos A$, $\tan A$, $\sin C$, $\cos C$, $\tan C$

วิธีทำ เนื่องจาก $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\text{ดังนั้น } BC^2 = AC^2 - AB^2$$

$$BC^2 = 4^2 - 2^2$$

$$BC^2 = 16 - 4 = 12$$

$$BC = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

$$\sin A = \frac{2\sqrt{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\cos A = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\tan A = \frac{2\sqrt{3}}{2} = \sqrt{3}$$

$$\sin C = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\cos C = \frac{2\sqrt{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

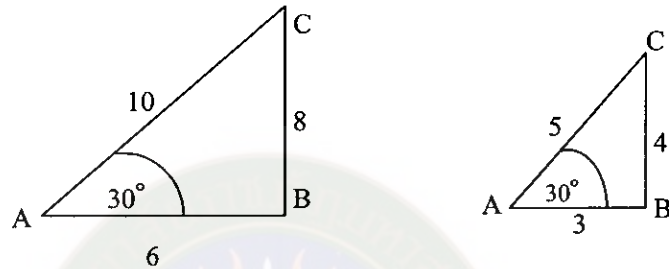
$$\tan C = \frac{2}{2\sqrt{3}} = \frac{1}{\sqrt{3}} \times \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบกิจกรรมที่ 2.1

เรื่อง ทบทวนรูปสามเหลี่ยมคล้าย

สามเหลี่ยมมุมฉากสองรูป

ให้ a แทนความยาวด้านที่อยู่ตรงข้ามกับมุมที่มีขนาด 30°

ให้ b แทนความยาวของด้านที่ตรงข้ามมุมฉาก

ให้ c แทนความยาวของด้านที่อยู่ตรงข้ามกับมุมที่มีขนาดเท่ากับมุม C

1. ให้นักเรียนหาอัตราส่วน $\frac{a}{b}$ ของแต่ละรูปเป็นเท่าไร
3. ให้นักเรียนหาอัตราส่วน $\frac{a}{b}$ สองรูปเท่ากันหรือไม่

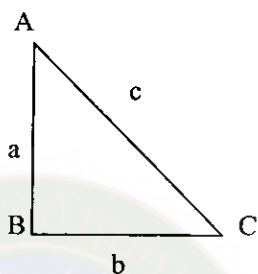
1. ตอบ.....

2. ตอบ.....

ใบกิจกรรมที่ 2.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. จากรูปที่กำหนดให้ จงหาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม A และมุม C

$$\sin A = \frac{b}{c}$$

$$\cos A = \dots\dots\dots$$

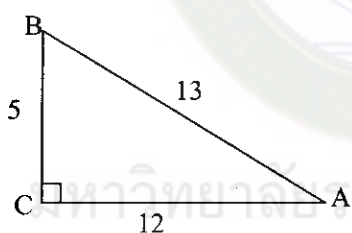
$$\tan A = \dots\dots\dots$$

$$\sin C = \dots\dots\dots$$

$$\cos C = \dots\dots\dots$$

$$\tan C = \dots\dots\dots$$

2. จงหาค่า ไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม A และมุม B จากรูปต่อไปนี้

$$\sin A = \dots\dots\dots \quad \cos A = \dots\dots\dots$$

$$\sin B = \dots\dots\dots \quad \cos B = \dots\dots\dots$$

$$\tan A = \dots\dots\dots \quad \tan B = \dots\dots\dots$$

3. สรุปการหาค่า ไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์

หาได้โดย.....

.....

.....

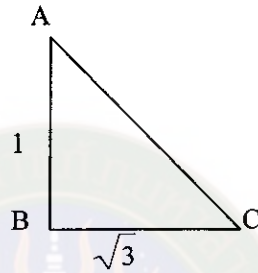
.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2.3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความให้สมบูรณ์

จากรูปที่กำหนดให้ จงหาความยาวของด้านที่เหลือ พร้อมทั้งหาค่าไซน์ โคไซน์
แทนเจนต์ของมุม A และมุม C

หาความยาวของด้าน AC

.....

.....

.....

.....

ตอบ ความยาวของด้าน AC ยาว หน่วย

$$\sin A = \dots\dots\dots$$

$$\cos A = \dots\dots\dots$$

$$\tan A = \dots\dots\dots$$

$$\sin C = \dots\dots\dots$$

$$\cos C = \dots\dots\dots$$

$$\tan C = \dots\dots\dots$$

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เรื่อง
อัตราส่วนตรีโกณมิติและการนำไปใช้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKAM UNIVERSITY

โดย น.พ.

นางสุชาดา สุขบัณฑิต

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ

จังหวัดมหาสารคาม

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการเรียนเป็นกลุ่ม นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกการคิด ฝึกการค้นคว้า ฝึกทักษะการแก้ปัญหา และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนการฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน

การจัดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์หลากหลายรูปแบบ ใช้เทคนิคการเรียนหลายวิธี จะช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ฝึกการทำงานร่วมกัน รวมถึงการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และการเสริมแรงทางบวก จะส่งผลต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนให้ดีขึ้น และการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ก็จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลักษณะของชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) เป็นชุดการเรียนรู้ที่เป็นสื่อประสม ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์จากการปฏิบัติด้วยตนเองด้วยวิธีการเรียนเป็นกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI)

จุดประสงค์ของการใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองหรือศึกษาจากกลุ่มเพื่อน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนเป็นสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน กระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI)

ชื่อเรื่อง เป็นส่วนที่บอกให้ทราบว่าศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอะไร

คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นส่วนที่ระบุเป้าหมายที่จะทำให้เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนทำกิจกรรมในชุดการเรียนนั้นจบลง

เนื้อหาสาระ เป็นส่วนที่อธิบายให้ความรู้กับนักเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่กำหนดให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การประเมินผล เป็นส่วนที่ให้นักเรียนได้ประเมินความรู้ความสามารถของตนเองจากการศึกษาค้นชุดการเรียน

สำหรับครูผู้สอนมี แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือในการใช้ชุดการเรียน ชุดการเรียนคณิตศาสตร์ คู่มือเฉลยชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำชุดการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI)

ชุดการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) มีทั้งหมด 7 หน่วย ใช้สอน 7 ชั่วโมง

1. อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A, \cos A, \tan A$
2. อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A, \cos A, \tan A$ (ต่อ)
3. อัตราส่วนตรีโกณมิติของมุม $30^\circ, 45^\circ, 60^\circ$
4. การหาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมจากตาราง
5. อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\operatorname{cosec} A, \sec A, \cot A$
6. การนำอัตราส่วนตรีโกณมิติไปใช้
7. การนำอัตราส่วนตรีโกณมิติไปใช้(ต่อ)

ลักษณะการใช้ชุดการเรียน

ในการใช้ชุดการเรียนให้ปฏิบัติตามคำชี้แจง ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ให้ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะด้วยแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นแล้วทำการทดสอบหลังใช้ชุดการเรียน

การเตรียมตัวก่อนนำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ไปใช้

1. ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ก่อนว่ามีลักษณะอย่างไร มีขั้นตอนอะไรบ้าง
2. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ซึ่งมีทั้งหมด 7 หน่วยและแต่ละหน่วยจะมีสื่อประกอบเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนของชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ซึ่งเป็นขั้นตอนของการนำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ไปใช้

ขั้นตอนการนำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ไปทดสอบกับนักเรียน ในชั้นเรียนใช้เวลาสอบ 60 นาที แล้วบันทึกคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)
2. ดำเนินการสอน โดยใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามขั้นตอนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) และอธิบายขั้นตอนการเรียนการสอนให้นักเรียน เพื่อที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเข้าใจ ถูกต้อง ชัดเจน ดังนี้
 - 2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ให้นักเรียนทราบดังนี้
 - 2.1.1 ครูแนะนำทักษะพื้นฐานสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม ระเบียบของกลุ่ม บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
 - 2.1.2 ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันในการเรียนชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะต้องสนใจการเรียนเพราะจะมีการทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลภายหลังการเรียนชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์จบในแต่ละชั่วโมงเรียน
 - 2.1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยการใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมเวลาที่กำหนดไว้อย่าง

เครื่องคิดและด้วยความซื่อสัตย์ และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่งผลงานของแต่ละกลุ่มมา 1 ชิ้น จากการทำใบกิจกรรม เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเป็นกลุ่ม

2.2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้นักเรียนทราบ

3. ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังจากที่ได้มีการศึกษาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ใช้เวลา 60 นาที แล้วบันทึกผลการสอบให้เป็นคะแนนหลังเรียน (Posttest)

4. แบบทดสอบย่อยประจำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์นั้น ให้ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นคะแนนเก็บระหว่างเรียน พร้อมกับการประเมินผลตามสภาพจริงในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำผลงานของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมเก็บไว้เป็นแฟ้มสะสมงานของนักเรียน

ข้อปฏิบัติหลังการนำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) ไปใช้

ครูผู้สอนให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดการเรียนรู้ ด้วยการเรียนแบบกลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (TAI) หลังจากการใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ครบทั้ง 7 หน่วย

สิ่งที่ครูผู้สอน ควรทำความเข้าใจ

บทบาทของครู

1. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ดูแลให้คำปรึกษา นักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

2. เป็นผู้มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนทุกคน ได้ปฏิบัติ

3. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน ได้ปฏิบัติ

4. ใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด ฝึกทำ กิจกรรมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ กิจกรรมด้วยตนเอง

6. สังเกต และประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทของนักเรียน

1. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมจนค้นพบวิธีการของตนเอง

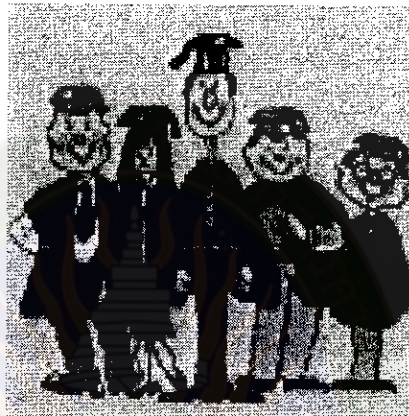
2. ฝึกแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากครูและเพื่อน

3. ฝึกความมีวินัยในตนเอง ทำงานแข่งกับเวลาและฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน
4. ฝึกการค้นคว้าหาข้อมูล จากแหล่งการเรียนรู้
5. ฝึกการประเมิน และปรับปรุงตนเอง เพราะมีการวัดความก้าวหน้าของนักเรียนจากการทดสอบย่อย และวัดความก้าวหน้าของกลุ่มจากคะแนนในการพัฒนาตนเองของนักเรียนแต่ละคน

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ก่อนดำเนินการสอนแต่ละครั้ง ควรศึกษาชุดการเรียนรู้ทุกชั้นตอนอย่างละเอียดก่อนสอนเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ
2. เตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและควรทดลองก่อนใช้สอน
3. ครูควรมีพฤติกรรมการสอนดังนี้
 - 3.1 เปิดใจให้กว้าง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงเหตุผลของตนเองอย่างทั่วถึง
 - 3.2 ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะในประเด็นต่างๆ ที่ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา และอำนวยความสะดวกในการเรียน
 - 3.3 ให้การเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียน
 - 3.4 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความเป็นกันเอง สนุกสนาน
 - 3.5 ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชั่วโมงที่ 1

เรื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

โดย

นางสุชาดา สุขบรรเทิง

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 1

เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

คำชี้แจง ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ใช้เวลา 40 นาที)

นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหา เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ พร้อมทั้งทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ตามลำดับขั้นตอนของคำสั่งในใบกิจกรรม เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนส่งผลงานของกลุ่มมา 1 ชิ้น หลังจากหมดเวลาในการทำกิจกรรมและนักเรียนกลุ่มใดมีข้อสงสัยในคำถามสามารถซักถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา

ตอนที่ 2 แบบทดสอบย่อยประจำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 (ใช้เวลา 10 นาที)

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากการเรียนรู้คณิตศาสตร์เสร็จแล้วจะเป็นคะแนนเก็บระหว่างเรียนของนักเรียนแต่ละคน

ชุดการเรียนรู้
จะยากไหม ?

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกบทนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้
2. หาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้

เวลาที่ใช้ 50 นาที

ตอนที่ 1 อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

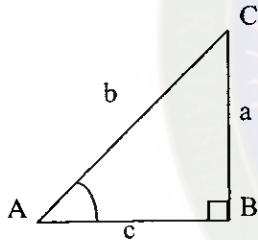
นักเรียนศึกษาสิ่งต่อไปนี้ ใช้เวลา 40 นาที

เนื้อหาอัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

จากหลักการของรูปสามเหลี่ยมคล้าย ในรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ ถ้ามีมุมที่มีขนาดเท่ากัน 3 มุม มุมต่อมุม ย่อมทำให้อัตราส่วนของความยาวด้านที่อยู่ตรงข้ามมุมที่มีขนาดเท่ากันมีค่าเท่ากันเสมอ

จากรูปสามเหลี่ยม ABC มี $\hat{A}BC$ เป็นมุมฉาก

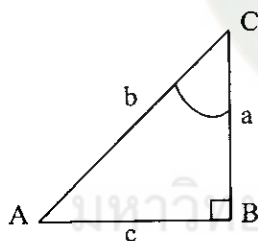
ถ้ากำหนดให้มุม A เป็นมุมหลัก

\overline{BC} เป็นด้านตรงข้ามมุม A ยาว a หน่วย

\overline{AC} เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก ยาว b หน่วย

\overline{AB} เป็นด้านประชิดมุม A ยาว c หน่วย

ถ้ากำหนดให้ มุม C เป็นมุมหลัก

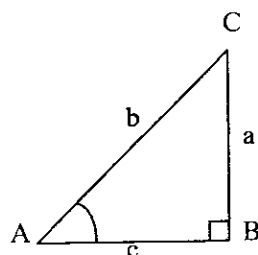
\overline{BC} เป็นด้านประชิดมุม C ยาว a หน่วย

\overline{AC} เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก ยาว b หน่วย

\overline{AB} เป็นด้านตรงข้ามมุม C ยาว c หน่วย

จากรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC มี $\hat{A}BC$ เป็นมุมฉาก

ถ้าให้มุม A เป็นมุมหลัก

เรียก $\frac{BC}{AC}$ หรือ $\frac{a}{b}$ ว่า ไซน์ (sine) ของมุม A

เรียก $\frac{AB}{AC}$ หรือ $\frac{c}{b}$ ว่า โคไซน์ (cosine) ของมุม A

เรียก $\frac{BC}{AB}$ หรือ $\frac{a}{c}$ ว่า แทนเจนต์ (tangent) ของมุม A

โดยทั่วไปเรานิยมเขียน $\sin A$ แทน ไซน์ของมุม A
 $\cos A$ แทน โคไซน์ของมุม A
 $\tan A$ แทน แทนเจนต์ของมุม A

$$\text{นั่นคือ } \sin A = \frac{BC}{AC} \text{ หรือ } \frac{a}{c}$$

$$\cos A = \frac{AB}{AC} \text{ หรือ } \frac{b}{c}$$

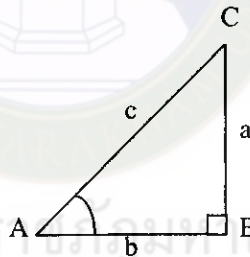
$$\tan A = \frac{BC}{AB} \text{ หรือ } \frac{a}{b}$$

สรุป ในรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ยึดมุมแหลมมุมหนึ่งเป็นมุมหลัก อัตราส่วนของความยาวของ
 ด้านสองด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก เรียกว่า อัตราส่วนตรีโกณมิติ มีดังนี้

ไซน์ของมุม A หรือ $\sin A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม} A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$

โคไซน์ของมุม A หรือ $\cos A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม} A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$

แทนเจนต์ของมุม A หรือ $\tan A$ คือ $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม} A}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม} A}$

จากรูป ABC เป็น Δ มุมฉาก ที่ ABC เป็นมุมฉาก

ถ้าให้มุม A เป็นหลักจะได้ว่า $\sin A = \frac{\text{ข้าม}}{\text{ฉาก}} = \frac{a}{c}$

$$\cos A = \frac{\text{ชิด}}{\text{ฉาก}} = \frac{b}{c}$$

$$\tan A = \frac{\text{ข้าม}}{\text{ชิด}} = \frac{a}{b}$$

ถ้าให้มุม B เป็นหลักจะได้ว่า

$$\sin B = \frac{\text{ข้าม}}{\text{ฉาก}} = \frac{b}{c}$$

$$\cos B = \frac{\text{ชิด}}{\text{ฉาก}} = \frac{a}{c}$$

$$\tan B = \frac{\text{ข้าม}}{\text{ชิด}} = \frac{b}{a}$$

⇒ ข้อสังเกต จากรูปสามเหลี่ยม ABC ข้างต้น

$$\sin A = \cos B$$

$$\sin B = \cos A$$

$$\tan A = \frac{\sin A}{\cos A} = \frac{\frac{a}{c}}{\frac{b}{c}} = \frac{a}{b}$$

เทคนิคการจำ

$\sin A =$	$\frac{\text{ข้าม}}{\text{ฉาก}}$
$\cos A =$	$\frac{\text{ชิด}}{\text{ฉาก}}$
$\tan A =$	$\frac{\text{ข้าม}}{\text{ชิด}}$

เทคนิคข้างบนช่วยในการจำค่ะ ขอให้เพื่อน ๆ

ท่องจำไว้ให้แม่นยำ

ข้าม หมายถึง ความยาวด้านตรงข้ามมุม A

ชิด หมายถึง ความยาวด้านประชิดมุม A

ฉาก หมายถึง ความยาวด้านตรงข้ามมุมฉาก

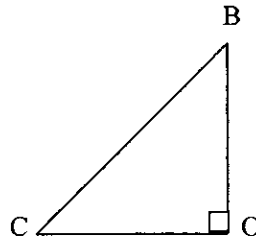

เพื่อน ๆ ศึกษาจาก

ตัวอย่างนะคะ

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดให้รูปสามเหลี่ยม BOC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มี $\angle BOC$ เป็นมุมฉาก จงหาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม B และมุม C

จากรูป BC เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก

พิจารณามุม B ด้านที่อยู่ตรงข้ามมุม B คือ CO

ด้านประชิดมุม B คือ BO

พิจารณามุม C ด้านที่อยู่ตรงข้ามมุม C คือ BO

ด้านประชิดมุม C คือ CO

หาค่าของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม B และมุม C

$$\sin B = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม B}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$$

$$\sin B = \frac{CO}{BC}$$

$$\cos B = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม B}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$$

$$\cos B = \frac{BO}{BC}$$

$$\tan B = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม B}}{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม B}}$$

$$\tan B = \frac{CO}{BO}$$

$$\sin C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุม C}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$$

$$\sin C = \frac{BO}{BC}$$

$$\cos C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม } C}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉาก}}$$

$$\cos C = \frac{CO}{BC}$$

$$\tan C = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } C}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม } C}$$

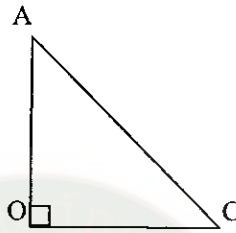
$$\tan C = \frac{BO}{CO}$$

ถ้าเข้าใจแล้วไม่ต้องเขียน
บรรทัดที่เป็นนิยาม
ทุกครั้งก็ได้

แบบฝึกทักษะระหว่างเรียน

1. จากรูปที่กำหนดให้ จงหาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม A และมุม C

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

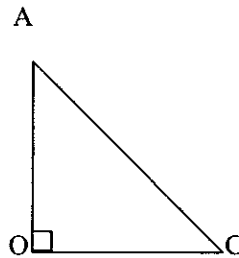
.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนชุดที่ 1

ข้อ 1.

สิ่งที่โจทย์ต้องการทราบคือ ค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม A และมุม C ใช้ความรู้เกี่ยวกับนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุม

$$\sin A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\sin A = \frac{CO}{AC}$$

$$\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\cos A = \frac{AO}{AC}$$

$$\tan A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A}}$$

$$\tan A = \frac{CO}{AO}$$

$$\sin C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม C}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\sin C = \frac{AO}{AC}$$

$$\cos C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม C}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$$

$$\cos C = \frac{OC}{AC}$$

$$\tan C = \frac{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้ามมุม C}}{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม C}}$$

$$\tan C = \frac{AO}{OC}$$

ตรวจสอบ คำตอบเป็นไปตามนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์

แบบทดสอบย่อยประจำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชุดที่ 1

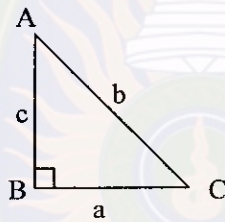
คำชี้แจง ใช้เวลา 10 นาที ให้นักเรียนทำลงในกระดาษคำตอบ (4 คะแนน)

คำสั่ง ข้อ 1 – 4 ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (ข้อละ 1 คะแนน)

ผลการเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกบทนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ของมุมแหลมของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้ (ข้อ 1)
2. นักเรียนสามารถหาอัตราส่วนตรีโกณมิติของมุมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ (ข้อ 2)

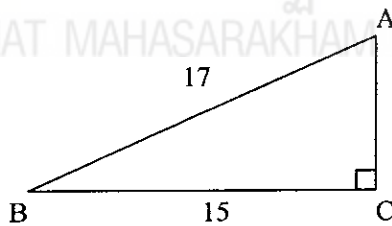
1. ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก มีมุม B เป็นมุมฉาก ดังรูป $\tan A$ เท่ากับข้อใด

ก. $\frac{c}{b}$
ข. $\frac{a}{c}$

ค. $\frac{a}{b}$
ง. $\frac{c}{a}$

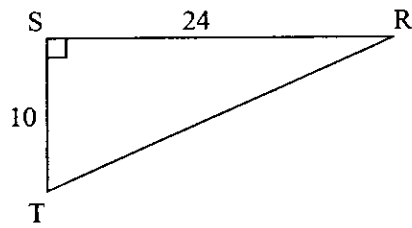
2. จากรูป $\sin A$ เท่ากับเท่าไร

ก. $\frac{15}{8}$
ข. $\frac{15}{17}$

ค. $\frac{8}{15}$
ง. $\frac{17}{15}$

3. จากรูป $\cos R$ เท่ากับเท่าไร

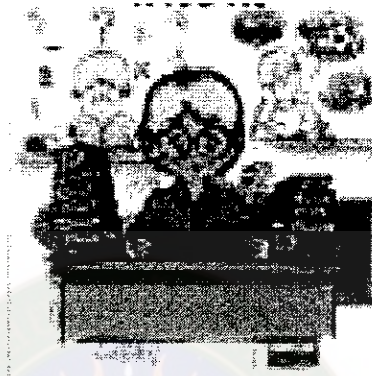

- ก. $\frac{5}{12}$
 ข. $\frac{5}{13}$
 ค. $\frac{12}{13}$
 ง. $\frac{13}{12}$

4. จากรูปข้อ 3 $\cos T$ เท่ากับเท่าไร

- ก. $\frac{5}{12}$
 ข. $\frac{5}{13}$
 ค. $\frac{12}{13}$
 ง. $\frac{13}{12}$

คณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค 41102)

ชั่วโมงที่ 2

เรื่อง

อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ต่อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นางสุชาดา สุขบรรเทิง

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 2

เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ต่อ)

คำชี้แจง ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 2 มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ (ใช้เวลา 50 นาที)

นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหา เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$ พร้อมทั้งทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ตามลำดับขั้นตอนของคำสั่งในใบกิจกรรม เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนส่งผลงานของกลุ่มมา 1 ชิ้น หลังจากหมดเวลาในการทำกิจกรรมและนักเรียนกลุ่มใดมีข้อสงสัยในคำถามสามารถซักถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา

ตอนที่ 2 แบบทดสอบย่อยประจำชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชุดที่ 1 (ใช้เวลา 10 นาที)

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เสร็จแล้วจะเป็นคะแนนเก็บระหว่างเรียนของนักเรียนแต่ละคน

ชุดการเรียนรู้
จะยากไหม ?

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เมื่อนักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชุดที่ 2 แล้ว นักเรียนสามารถหาอัตราส่วนตรีโกณมิติที่เหลือ เมื่อกำหนดอัตราส่วนตรีโกณมิติค่าใดค่าหนึ่งให้ได้

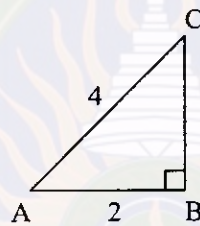
เวลาที่ใช้ 40 นาที

ตอนที่ 1 อัตราส่วนตรีโกณมิติ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$

นักเรียนศึกษาสิ่งต่อไปนี้ ใช้เวลา 40 นาที

ตัวอย่างที่ 2 กำหนด Δ มุมฉาก ABC ดังรูป จงหา $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$, $\sin C$, $\cos C$, $\tan C$

วิธีทำ เนื่องจาก ΔABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

หาค่า x ซึ่งเป็นความยาวของด้านตรงข้ามมุม A โดยใช้ทฤษฎีบทพีทาโกรัส

$$\text{ดังนั้น } BC^2 = AC^2 - AB^2$$

$$BC^2 = 13^2 - 5^2$$

$$BC^2 = 169 - 25 = 144$$

$$BC = \sqrt{144} = 12$$

หาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ ของมุม A และมุม C ได้อย่างไร

$$\sin A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}} = \frac{x}{13} = \frac{12}{13}$$

$$\cos A = \frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม } A}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}} = \frac{5}{13}$$

$$\tan A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม } A}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม } A} = \frac{x}{5} = \frac{12}{5}$$

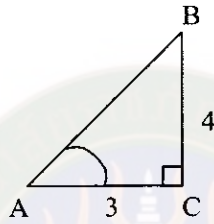
ตัวอย่างที่ 2 ให้ $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากซึ่งมี \hat{C} เป็นมุมฉาก และให้ $\tan A = \frac{4}{3}$

จงหา $\sin B$, $\cos B$, $\tan B$

วิธีทำ $\tan A = \frac{4}{3}$

$$\tan A = \frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุม A}}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุม A}}$$

เขียนรูปได้ดังนี้

หาความยาวของด้านที่เหลือ

เนื่องจาก $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\text{ดังนั้น } AB^2 = AC^2 + BC^2$$

$$AB^2 = 3^2 + 4^2$$

$$AB^2 = 9 + 16 = 25$$

$$AB = \sqrt{25} = 5$$

หาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ ของมุม และมุม ได้อย่างไร

$$\sin B = \frac{3}{5}$$

$$\cos B = \frac{4}{5}$$

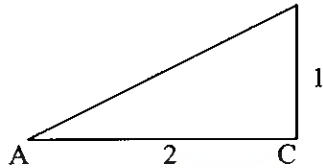
$$\tan B = \frac{3}{4}$$

ศึกษาตัวอย่างแล้วเพื่อน ๆ
ก็ลองทำแบบฝึกหัดกันนะ

แบบฝึกทักษะระหว่างเรียน

1. กำหนดรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC ดังรูป จงหา $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$, $\sin C$, $\cos C$ และ $\tan C$

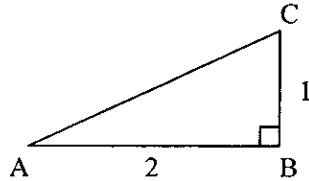
2. ให้ ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากซึ่งมี \hat{C} เป็นมุมฉาก และให้ $\cos A = \frac{12}{13}$ จงหา $\sin A$, $\tan A$, $\sin B$, $\cos B$ และ $\tan B$

ทำแบบฝึกทักษะเสร็จแล้วแต่ส่งกลุ่ม
ช่วยกันทำใบกิจกรรมต่อนะคะ
เสร็จแล้วนำส่งกลุ่มละ 1 ชิ้น

เฉลยแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนชุดที่ 2

ข้อ 1.

สิ่งที่โจทย์ต้องการคือ ค่าของ $\sin A$, $\cos A$, $\tan A$, $\sin C$, $\cos C$ และ $\tan C$
จะต้องทราบความยาวของด้าน AC

ใช้ทฤษฎีบทของพีทาโกรัส และนิยามของไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ หาคำตอบ

วิธีทำ เนื่องจาก ΔABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\text{ดังนั้น } AC^2 = BC^2 + AB^2$$

$$AC^2 = 1^2 + 2^2$$

$$AC^2 = 1 + 4 = 5$$

$$AC = \sqrt{5}$$

หาค่าไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์ ของมุม และมุม ได้อย่างไร

$$\sin A = \frac{1}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5}}{5}$$

$$\cos A = \frac{2}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{2\sqrt{5}}{5}$$

$$\tan A = \frac{1}{2}$$

$$\sin C = \frac{2}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{2\sqrt{5}}{5}$$

$$\cos C = \frac{1}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5}}{5}$$

$$\tan C = \frac{2}{1} = 2$$

$$AB = 2 \text{ เป็นจริง}$$

ข้อ 2

สิ่งที่โจทย์ต้องการทราบคือ ค่าของ $\sin A$, $\tan A$, $\sin B$, $\cos B$ และ $\tan B$

จะต้องทราบความยาวของด้านทั้งสามด้าน

ใช้ทฤษฎีบทของพีทาโกรัส และนิยามไซน์ โคไซน์ และแทนเจนต์หาคำตอบ

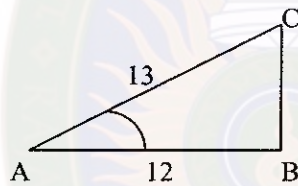
รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC มีมุม C เป็นมุมฉาก และให้ค่า $\cos A$

ความยาวของด้านประชิดมุม A และความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก

วิธีทำ เพราะว่า $\cos A = \frac{12}{13}$

$$\cos A = \frac{\text{ความยาวของ ด้านประชิด มุม A เท่ากับ 12 หน่วย}}{\text{ความยาวของ ด้านตรงข้าม มุมฉากเท่ากับ 13 หน่วย}}$$

เขียนรูปได้ดังนี้

เนื่องจาก ΔABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\text{ดังนั้น } BC^2 = AB^2 + AC^2$$

$$BC^2 = 13^2 + 12^2$$

$$BC^2 = 169 + 144 = 25$$

$$BC^2 = 5$$

$$\sin A = \frac{5}{13}$$

$$\tan A = \frac{5}{12}$$

$$\sin B = \frac{12}{13}$$

$$\cos B = \frac{5}{13}$$

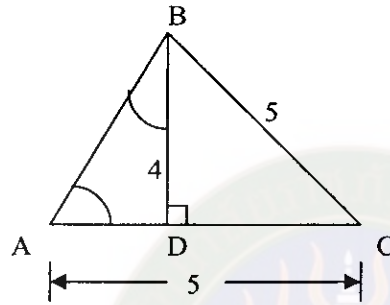
$$\tan B = \frac{12}{5}$$

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

กำหนด รูปสามเหลี่ยม ABC ให้ดังรูป จงหา

(1) $\sin \hat{B}AD$

(2) $\sin \hat{A}BD$

วิธีทำ เนื่องจาก $\triangle BCD$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น } CD^2 &= 5^2 - 4^2 \\ CD^2 &= 25 - 16 = 9 \\ CD &= 3 \\ AD &= 5 - 3 = 2 \end{aligned}$$

เนื่องจาก $\triangle ABD$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น } AB^2 &= 4^2 + 2^2 \\ AB^2 &= 16 + 4 = 20 \\ AB &= \sqrt{20} = 2\sqrt{5} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sin \hat{B}AD &= \frac{4}{2\sqrt{5}} = \frac{2}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{2\sqrt{5}}{5} \\ \sin \hat{A}BD &= \frac{2}{2\sqrt{5}} = \frac{1}{\sqrt{5}} \times \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5}}{5} \end{aligned}$$

แบบสังเกตพฤติกรรม

พฤติกรรมที่สังเกต

1. ความรับผิดชอบ
2. ความร่วมมือ
3. ความมีระเบียบวินัย
4. ความสนใจใฝ่รู้
5. ความรอบคอบ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต					รวม คะแนน (5)	ผลการ ประเมิน
		1	2	3	4	5		
		1	1	1	1	1		

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสุชาดา สุขบรรเทิง)

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
พอใช้	ให้ 2 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกการสังเกตการณ์ทำงานเป็นกลุ่ม

รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่ม ที่	พฤติกรรมที่สังเกต					รวม (10)	สรุป ผลการ ประเมิน
	ความรับผิดชอบ (2)	ความร่วมมือ (2)	มีระเบียบวินัยในการเรียน (2)	ความสนใจ (2)	ความรอบคอบ (2)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

หมายเหตุ ความหมายของระดับคุณภาพ

0 ยังไม่ดี

1 พอใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2 ดีถึงดีมาก

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนต้องได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ 8 ขึ้นไปจึงจะผ่าน

0-4 ยังไม่ดี

5-7 พอใช้

8-10 ดีถึงดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสุชาดา สุขบรรเทิง)